

Opinia Europejskiego Komitetu Regionów – Rola miast i regionów UE w odbudowie Ukrainy

(2022/C 498/03)

Sprawozdawca generalny:	Dario NARDELLA (PES/IT), burmistrz Florencji
Dokumenty źródłowe:	Wniosek prezydencji czeskiej w Radzie Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady Europejskiej, Rady Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego i Komitetu Regionów – Pomoc Ukrainie i odbudowa Ukrainy COM(2022) 233 final

ZALECENIA POLITYCZNE

EUROPEJSKI KOMITET REGIONÓW (KR),

1. Ponownie potępia niesprowokowaną wojnę Rosji w Ukrainie, stanowiącą brutalne naruszenie prawa międzynarodowego i pogwałcenie zasad demokracji i praworządności, jak i niesprowokowaną, nieuzasadnioną i niemożliwą do uzasadnienia agresję wobec ludności Ukrainy oraz atak na suwerenność i integralność terytorialną tego kraju, dla których KR potwierdza swoje niezachwiane poparcie. Przyłącza się zatem do płynących z całego świata słów potępienia tzw. referendów, które odbyły się na okupowanych przez Rosję terytoriach Ukrainy pod koniec września 2022 r., gdyż te referenda naruszają niemal wszystkie możliwe do pomyślenia standardy demokratyczne; wzywa państwa członkowskie UE, instytucje UE i kraje będące partnerami UE do zachowania jedności we wspieraniu Ukrainy, która walczy również o naszą wolność i o wartości europejskie. Spójne sankcje odgrywają w tym wsparciu zasadniczą rolę, podobnie jak w wywieraniu presji na rosyjskiego agresora.
2. Głęboko ubolewa nad tym, że w wyniku inwazji Rosji śmierć poniosło ponad 10 tysięcy osób, głównie wśród ludności cywilnej, przy czym o wiele więcej osób zostało rannych, oraz doszło do przesiedlenia milionów osób w Ukrainie i do państw trzecich. Potępia fakt, że na okupowanej Ukrainie rosyjscy agresorzy namierzają, uprowadzają i zatrzymują przedstawicieli władz lokalnych i regionalnych, dziennikarzy i obrońców praw człowieka. KR przyłącza się do Kongresu Władz Lokalnych i Regionalnych Rady Europy, domagając się ich natychmiastowego i bezwarunkowego uwolnienia. Podkreśla, że rosyjska inwazja doprowadziła do masowego zniszczenia infrastruktury i budynków Ukrainy, szkół, szpitali, mieszkań cywilnych i dziedzictwa kulturowego, których wartość szacuje się na ponad 750 mld EUR, a także do spodziewanego gwałtownego spadku PKB o 35 % (zgodnie z prognozami MFW). KR podkreśla również, że gospodarka ukraińska straciła 30–50 % swojej zdolności produkcyjnej, przy czym straty skoncentrowane są w regionach o zasadniczym znaczeniu gospodarczym we wschodniej i południowej Ukrainie.
3. Uważa, że odbudowa Ukrainy jest koniecznością europejską i moralnym obowiązkiem, który będzie wymagał zarówno dodatkowych środków poza obecnymi wieloletnimi ramami finansowymi UE (WRF), ewentualnie poprzez uruchomienie art. 122 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), jak i nowego finansowania pozabudżetowego. Biorąc pod uwagę nadzwyczajne okoliczności wojny w Ukrainie, KR popiera pomysł przyspieszenia do 2023 r. śródrokowego przeglądu WRF.
4. Podkreśla, że z kwoty 9 mld EUR pomocy makrofinansowej UE obiecanej Ukrainie, tylko 6 mld EUR zostało jak dotąd uzgodnione – w porównaniu z szacowanymi potrzebami miesięcznymi opiewającymi na 5–7 mld EUR. Przypomina, że okoliczności wojenne narzucają wskaźnik zasilenia rezerw w wysokości 70 % w budżecie UE – w zestawieniu ze standardową wielkością 9 % – oraz że budżet UE na lata 2021–2027 nie ma już wystarczających marginesów na finansowanie pożyczek. KR podkreśla w związku z tym potrzebę alternatywnych sposobów finansowania pomocy, w tym poprzez zapewnienie dalszych gwarancji publicznych przez państwa członkowskie.
5. Podkreśla, że proces odbudowy musi opierać się na podejściu oddolnym, z udziałem ukraińskich i unijnych władz lokalnych i regionalnych, oraz na reformie decentralizacji Ukrainy, która była już na zaawansowanym etapie przed 24 lutego 2022 r. W tym kontekście zwraca uwagę na zalecenia zawarte w badaniu *Challenges and opportunities of LRAs' involvement in the reconstruction of Ukraine* (Wyzwania i możliwości w kontekście zaangażowania władz lokalnych

i regionalnych w odbudowę Ukrainy)⁽¹⁾, opublikowanym we wrześniu 2022 r.; uważa, że zdecentralizowany proces odbudowy jest też najlepszym sposobem, by stworzyć obywatelom Ukrainy perspektywę pozostania w ojczyźnie, a tym samym dalej ograniczyć przepływy migracyjne. Zarazem jest przeciwny sztucznemu utrudnianiu imigracji obywatelom Ukrainy i wnosi, aby w niedługim czasie rozważono przegląd dyrektywy Rady 2001/55/WE⁽²⁾ w sprawie tymczasowej ochrony, tak aby można było dać uchodźcom gwarancję pobytu na okres dłuższy niż trzy lata.

6. Z zadowoleniem przyjmuje decyzję Rady Europejskiej o przyznaniu Ukrainie statusu kraju kandydującego. Status kraju kandydującego winien stać się siłą napędową nowych wysiłków ukraińskiej administracji na rzecz reform, a odbudowa powinna stanowić okazję do dalszego zbliżenia tego kraju do norm i polityk UE. W tym kontekście KR podkreśla, że układ o stowarzyszeniu między Ukrainą i UE obejmuje już około 70 % dorobku prawnego UE; oczekuje, że Ukraina będzie kontynuowała walkę z korupcją, co zostało wskazane w opinii Komisji Europejskiej w sprawie wniosku Ukrainy o członkostwo w Unii Europejskiej jako jeden z siedmiu obszarów wymagających pilnych reform⁽³⁾ i zostanie podane ocenie do końca 2022 r. Reformy powinny również dawać gwarancję przejrzystego i sprawiedliwego podziału funduszy pomocowych.

7. Podkreśla, że KR mógłby rozpocząć działania, również w ramach wspólnego komitetu konsultacyjnego, mające zwłaszcza na celu przygotowanie zbliżenia do dorobku prawnego UE w zakresie polityki spójności oraz wspieranie budowania zdolności i dobrych rządów poprzez wzajemne uczenie się i wymianę najlepszych praktyk z partnerami.

Ogólne zasady procesu odbudowy Ukrainy

8. Z zadowoleniem przyjmuje deklarację z Lugano, w której uznano sporządzony pod kierownictwem Ukrainy projekt planu odbudowy i rozwoju za nadrzędne ramy przewodnie procesu odbudowy, umożliwiające skoordynowane uczestnictwo i partnerstwa z udziałem wielu zainteresowanych stron.

9. Wzywa społeczność międzynarodową, pod przewodnictwem UE, do ustanowienia skutecznej platformy koordynacji między rządem Ukrainy a wszystkimi jej dwustronnymi i wielostronnymi partnerami, organizacjami i międzynarodowymi instytucjami finansowymi oraz darczyńcami w celu przygotowania i wdrożenia ukraińskiego planu naprawy i rozwoju. Uważa, że kluczowe w tym kontekście są plany Komisji Europejskiej dotyczące ustanowienia platformy na rzecz odbudowy Ukrainy, koordynującej wszystkie środki finansowe darczyńców na rzecz odbudowy Ukrainy, pod warunkiem że platforma w pełni uwzględni zasadę partnerstwa i zaangażuje sojusz miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy jako pełnoprawnego partnera na wszystkich etapach planowania i wdrażania.

10. Zgadza się z poglądem, że proces odbudowy Ukrainy powinien być zróżnicowany zarówno pod względem harmonogramu i ryzyka dla bezpieczeństwa, jak i narażenia poszczególnych regionów na działania wojenne i szczególnych wyzwań związanych ze spójnością⁽⁴⁾. Pierwszym etapem, prawdopodobnie realizowanym, gdy działania wojenne nadal trwają, powinno być reagowanie kryzysowe, drugi etap powinien być poświęcony odbudowie krytycznej infrastruktury i usług, a trzeci etap – torowaniu drogi dla długoterminowego i zrównoważonego wzrostu gospodarczego. Na wszystkich tych trzech etapach odbudowy istotne jest zwrócenie uwagi na budowanie zdolności gmin, tak aby władze lokalne w Ukrainie były w stanie samodzielnie koordynować odbudowę swego terytorium.

11. Wzywa UE i innych międzynarodowych darczyńców, w tym poszczególne państwa członkowskie, do zapewnienia na pierwszym etapie natychmiastowego finansowania pomocy, tak aby pomóc ludności Ukrainy w przetrwaniu kolejnej zimy. W regionach na linii frontu finansowanie powinno być ukierunkowane na pomoc humanitarną (żywność, paliwo, leki, systemy zaopatrzenia w wodę pitną i jej uzdatniania itd.), zapewnienie tymczasowego zakwaterowania (zapasy, prefabrykowane bloki mieszkalne, systemy grzewcze itp.) i usuwanie min, a także wsparcie logistyczne dla utrzymania połączeń między tymi regionami i zapewnienie niezbędnych środków transportu, takich jak autobusy, karetki, pojazdy straży pożarnej, ciężarówki, koparki itd. W regionach stosunkowo bezpiecznych i tych oddalonych od działań wojennych należy zapewnić wsparcie techniczne na rzecz świadczenia usług, zapewnienia mieszkania i integracji osobom wewnątrznie przesiedlonym, przenoszenia potencjału przemysłowego i zabezpieczenia korytarzy transportowych na potrzeby pomocy humanitarnej do Ukrainy i eksportu z Ukrainy do innych krajów.

⁽¹⁾ <https://cor.europa.eu/pl/engage/studies/Pages/default.aspx?from=01/01/2022&to=01/01/2023>

⁽²⁾ Dyrektywa Rady 2001/55/WE z dnia 20 lipca 2001 r. w sprawie minimalnych standardów przyznawania tymczasowej ochrony na wypadek masowego napływu wysiedleńców oraz środków wspierających równowagę wysiłków między państwami członkowskimi związanych z przyjęciem takich osób wraz z jego następstwami (Dz.U. L 212 z 7.8.2001, s. 12).

⁽³⁾ Opinia Komisji Europejskiej w sprawie wniosku Ukrainy o członkostwo w Unii Europejskiej, 17 czerwca 2022 r., COM(2022) 407.

⁽⁴⁾ Zob. plan odbudowy Ukrainy: <https://cepr.org/publications/books-and-reports/blueprint-reconstruction-ukraine>.

12. W tym kontekście aprobuje podjęte przez Komisję Europejską w dniu 16 września zobowiązanie do przekazania na tym pierwszym etapie 150 mln EUR na pomoc osobom wewnątrznie przesiedlonym w Ukrainie i 100 mln EUR na odbudowę szkół zniszczonych w wyniku rosyjskich bombardowań. Uważa jednak, że kwoty te są w dużej mierze niewystarczające w stosunku do potrzeb w zakresie szybkiej odbudowy na pierwszym etapie, szacowanych na 17 mld EUR, z czego 3,4 mld EUR są potrzebne już w 2022 r.

13. Uważa, że drugi etap procesu odbudowy powinien być poświęcony odbudowie krytycznej infrastruktury i usług, w tym centralnego ogrzewania, elektryczności, wodociągów i kanalizacji, szkół, szpitali i mieszkalnictwa cywilnego. Programy robót publicznych umożliwiłyby zatrudnianie osób na obszarach o znacznych zniszczeniach.

14. Sugeruje, że trzeci etap procesu odbudowy powinien stanowić podstawę długoterminowego zrównoważonego wzrostu gospodarczego w oparciu o strategię zintegrowanego planowania na szczeblu terytorialnym, przy wykorzystaniu systemowego podejścia na rzecz zrównoważonych, ekologicznych, inteligentnych i sprzyjających włączeniu społecznemu terytoriów oraz stosowanej przez OECD zasady tzw. lepszego odbudowywania. Etap ten powinien w szczególności koncentrować się na osiągnięciu celu wyznaczonego przez rząd Ukrainy, jakim jest ograniczenie wszystkich emisji gazów cieplarnianych o 65 % do 2030 r. Wszelkie inwestycje w sektorze energetycznym powinny przyczynić się do dekarbonizacji i zmniejszenia zależności Ukrainy od paliw kopalnych, biorąc pod uwagę to, że 30 % mocy produkcyjnej z energii słonecznej i 90 % elektrowni wiatrowych jest zniszczone lub znajduje się na terytoriach okupowanych przez siły rosyjskie. Inwestycje powinny również koncentrować się na odbudowie używanych w wielu ukraińskich gminach systemów centralnego ogrzewania, które mają zostać zastąpione nowoczesnymi systemami, nie opierającymi się na spalaniu paliw kopalnych. Na tym etapie kluczowe znaczenie ma również odbudowa zasobów mieszkaniowych, szkół i szpitali w celu ponownego przyciągnięcia ukraińskich uchodźców i wysiedleńców do ich miejsc zamieszkania sprzed wojny.

15. Wzywa Unię Europejską, państwa członkowskie i międzynarodowe instytucje finansowe do udzielania dotacji, a nie pożyczek, ponieważ Ukraina prawdopodobnie nie będzie w stanie obsługiwać i spłacać dodatkowych długów w perspektywie krótkoterminowej. Pożyczki zwiększyłyby ryzyko kryzysu zadłużenia w przyszłości, biorąc pod uwagę, że przed wojną Ukraina miała już dług zagraniczny w wysokości około 130 mld EUR, co odpowiada 80 % jej PKB. W przypadku gdy instytucje nie mogą udzielać dotacji, pożyczki powinny być udzielane bez oprocentowania lub przy bardzo niskich stopach procentowych, zwłaszcza w przypadku projektów nastawionych na pomoc gminom.

16. Uważa, że w związku z rozpoczętym procesem przystąpienia Ukrainy do UE oraz w celu uzasadnienia silnej roli koordynacyjnej UE w strategii odbudowy, Komisja Europejska powinna zaproponować znaczący Instrument na rzecz Odbudowy Ukrainy, który mógłby zostać skonstruowany na tej samej podstawie prawnej co unijny Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności, ze spłatą zobowiązań począwszy od 2027 r. Ten instrument powinien umożliwić UE prefinansowanie znacznej części (40 %) kosztów odbudowy i ożywienia w Ukrainie, które zostały wspólnie oszacowane przez rząd Ukrainy, Komisję Europejską i Bank Światowy na kwotę 349 mld EUR w okresie od 24 lutego do 1 czerwca 2022 r. Koszty te są szczególnie wysokie w sektorach budownictwa mieszkaniowego, transportu, handlu i przemysłu, a zniszczenia skoncentrowane są w obwodach czernihowskim, donieckim, ługańskim, charkowskim, kijowskim i zaporoskim.

17. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje ogłoszoną 20 lipca gotowość grupy sześciu krajów będących wierzycielami Ukrainy do zawieszenia do końca 2023 r. obsługi zadłużenia, które Ukraina zaciągnęła wobec nich.

18. Zachęca Unię Europejską i międzynarodowe instytucje finansowe do przygotowania podstaw prawnych do wykorzystania rosyjskich aktywów, zamrożonych w ramach sankcji, do celów odbudowy Ukrainy.

19. Podkreśla, że kluczowe znaczenie dla zaradzenia katastrofie humanitarnej na Ukrainie ma szybkość, i domaga się, aby warunki były rozsądne i dostosowane do okoliczności oraz oparte na wymiernych i możliwych do zweryfikowania wynikach.

20. Zwraca uwagę, że proces odbudowy powinien opierać się na rosnących standardach społecznych i środowiskowych oraz na zbliżeniu ich do dorobku prawnego UE. Dlatego apeluje do władz ukraińskich o pełne dostosowanie swoich przepisów prawa pracy do norm wskazanych przez Międzynarodową Organizację Pracy.

21. Z zadowoleniem przyjmuje zawartą w deklaracji z Lugano zasadę demokratycznego uczestnictwa, zakładającą, że proces odbudowy będzie wysiłkiem całego społeczeństwa, w tym przesiedlonych obywateli w Ukrainie i za granicą, z udziałem samorządów lokalnych i skutecznej decentralizacji. KR podpisuje się również pod zawartym w deklaracji poparciem dla zaangażowania wielu zainteresowanych stron oraz pod tym, że uczciwość, przejrzystość i rozliczalność zaakcentowano jako podstawowe zasady pomyślnej realizacji krajowego planu odbudowy i rozwoju.

Rola miast i regionów

22. Z zadowoleniem przyjmuje koncepcję prezydenta Zelenskiego dotyczącą odbudowy i długoterminowego rozwoju Ukrainy w oparciu o partnerstwo miast i regionów Ukrainy i UE, a także zaproszenie przewodniczącego Rady Europejskiej skierowane do KR-u dotyczące wsparcia planu odbudowy Ukrainy opartego na praktycznym i ugruntowanym podejściu do współpracy między władzami lokalnymi i regionalnymi Ukrainy i UE.

23. Zwraca uwagę na zainicjowany 30 czerwca 2022 r. sojusz miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy jako narzędzie służące: określeniu lokalnych i regionalnych potrzeb Ukrainy, koordynacji wysiłków z miastami i regionami Unii Europejskiej gotowymi do wykorzystania zasobów w celu wsparcia skutecznej i zrównoważonej odbudowy Ukrainy, ułatwieniu współpracy jej głównych partnerów z instytucjami UE i w ramach platformy na rzecz odbudowy Ukrainy, jak również między unijnymi i ukraińskimi władzami lokalnymi i regionalnymi oraz stowarzyszeniami, a także zaprezentowaniu projektów odbudowy opracowanych przez ukraińskie władze lokalne.

24. Zobowiązuje się do ułatwiania, za pośrednictwem sojuszu, zapewniania wiedzy fachowej poprzez program partnerskiej współpracy i wymiany w celu budowania zdolności, promowania dobrych rządów i udzielania pomocy technicznej ukraińskim miastom i regionom, tak aby umożliwić tym miastom i regionom odbudowę, która obejmowałaby nie tylko zrównoważoną odbudowę infrastruktury, ale także wymiar społeczny, edukację, demokrację i sprawowanie rządów. KR podkreśla, że choć dwustronne programy partnerskie z miastami i regionami, w tym współpraca partnerska, mogą być bardzo odpowiednie dla niektórych działań na rzecz budowania zdolności i odbudowy na szczeblu lokalnym, to jednak szersze programy inwestycyjne mogłyby objąć większą grupę miast i regionów oraz zainteresowane strony dysponujące wiedzą, również w celu przygotowania zbliżenia do wzorców zarządzania polityką regionalną UE.

25. Wzywa Unię Europejską do uznania kluczowej roli władz lokalnych i regionalnych we współpracy ze wszystkimi stowarzyszeniami samorządów lokalnych Ukrainy i UE, które są częścią europejskiego sojuszu miast i regionów na rzecz odbudowy Ukrainy⁽⁵⁾, i oczekuje specjalnego wsparcia na wzmocnienie zdolności ukraińskich władz lokalnych i ich stowarzyszeń, co można koordynować za pośrednictwem przyszłej platformy odbudowy Ukrainy.

26. Podkreśla, że reformy w zakresie decentralizacji i rozwoju regionalnego Ukrainy w znacznym stopniu przyczyniły się do konsolidacji demokracji lokalnej, wzmocnienia samorządu i ogólnej odporności lokalnych społeczności tego kraju. Reformy te zostały wdrożone przy znacznym wsparciu ze strony samorządów terytorialnych w Unii Europejskiej i ich stowarzyszeń, m.in. w ramach programu „U-LEAD with Europe” oraz przy ukierunkowanym wsparciu ze strony KR-u, w ramach grupy zadaniowej ds. Ukrainy, a także w ramach partnerskiej współpracy. Sukces tych reform decentralizacyjnych przybliżył Ukrainę do Unii Europejskiej i jej wartości, jakimi są wolność, demokracja i praworządność.

27. Zaznacza, że regiony UE sąsiadujące z Ukrainą wykazały bezprecedensową solidarność w przyjmowaniu dużej liczby Ukraińców uciekających przed wojną i w związku z czym również potrzebują skoordynowanego i systematycznego wsparcia Unii Europejskiej.

28. Sugeruje opracowanie wzmocnionego programu U-LEAD, który stałby się kluczowym wielostronnym instrumentem wspierania społeczności lokalnych i promował decentralizację na Ukrainie. Ten program „U-LEAD 2.0” byłby możliwy dzięki specjalnej linii budżetowej wspierającej kontynuację procesów decentralizacji w Ukrainie oraz budowanie zdolności władz lokalnych i regionalnych do jak najszybszego wdrożenia dorobku prawnego UE w zakresie polityki spójności. Byłby to program partnerskiej wymiany i wspólnych projektów inwestycyjnych umożliwiający ściśle zaangażowanie władz lokalnych i regionalnych UE i Ukrainy w opracowanie i wdrażanie wspieranej przez UE odbudowy.

29. Przypomina duże doświadczenia partnerskie z udziałem członków KR-u zdobyte na Ukrainie, ale również poza nią, i podkreśla rolę KR-u – jako *unijnego centrum partnerskiej współpracy* na szczeblu lokalnym i regionalnym, jak również jego partnerów w sojuszu – w mobilizowaniu miast i regionów UE do wspierania odbudowy Ukrainy.

⁽⁵⁾ <https://cor.europa.eu/pl/engage/Pages/European-Alliance-of-Cities-and-Regions-for-the-reconstruction-of-Ukraine.aspx>

30. Podkreśla ogromne znaczenie wzmocnienia pozycji samorządu lokalnego, tak by przyjął on na siebie wiodącą rolę w ożywieniu i odbudowie wraz z ukraińskim rządem centralnym, UE i innymi partnerami międzynarodowymi. KR powtarza swój apel o zaakcentowanie poprawę rządów na szczeblu lokalnym i regionalnym, w tym przejrzystości, zwalczania korupcji, ochrony wolności mediów lokalnych oraz popularyzacji administracji elektronicznej.
31. Apeluje o mechanizm łatwego zaangażowania, zniesienie przeszkód biurokratycznych i o wystarczające zasoby, które umożliwiłyby unijnym instytucjom, europejskim gminom, regionom, euroregionom, Europejskim Ugrupowaniom Współpracy Terytorialnej i stowarzyszeniom udzielanie pomocy ich ukraińskim odpowiednikom w wysiłkach na rzecz odbudowy, a także o przyjęcie podejścia integracyjnego, łączącego gminy i regiony, w celu zachowania spójności z dotychczasowymi działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju terytorialnego Ukrainy (w Ukrainie i w UE).
32. Zwraca uwagę na ważną rolę strategii UE na rzecz regionu Dunaju we wspieraniu Ukrainy w procesie odbudowy. Strategia ta obejmuje również Ukrainę i zapewnia zintegrowane ramy współpracy z udziałem władz lokalnych i regionalnych.
33. W tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje podjętą przez Eurocities inicjatywę podpisania 19 sierpnia z właściwymi władzami Ukrainy „protokołu ustaleń w celu wsparcia trwałej odbudowy ukraińskich miast”⁽⁶⁾, który uzupełnia współpracę podjętą w ramach sojuszu.
34. Aprobuje zobowiązanie Komisji Europejskiej do elastyczności, by umożliwić kontynuowanie transgranicznych programów współpracy w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i programów współpracy transnarodowej Interreg, a w szczególności do współfinansowania w 100 % programów transgranicznych z Ukrainą i Mołdawią wdrażających projekty współpracy zakłócone rosyjską agresją wojskową na Ukrainę.
35. Wzywa do zaangażowania w proces odbudowy istniejących programów Interreg realizowanych z udziałem regionów ukraińskich.
36. Apeluje o skuteczny system wielopoziomowego sprawowania rządów opartego na zasadach OECD dotyczących inwestycji publicznych na wszystkich szczeblach sprawowania rządów.
37. Oczekuje, że ukraińskie władze lokalne i regionalne uzyskają dostęp do programów UE, takich jak „Horyzont Europa” i „EU4Culture”.
38. Przypomina, że sojusz zachęca instytucjonalnych partnerów finansowych, takich jak EBI, zwłaszcza w ramach planu działania EBI i KR-u, EBOR, OECD i Bank Rozwoju Rady Europy, do przygotowywania projektów dla szczebla lokalnego i regionalnego przy wykorzystaniu dostępnej specjalistycznej wiedzy UE o specyfice lokalnej i regionalnej.
39. Podkreśla kluczową rolę, jaką w zakresie odporności narodu w Ukrainie odgrywają burmistrzowie i regionalni liderzy. Wyraża uznanie dla ich odwagi i walki o nasze wartości. Ich postawa jest inspiracją dla wszystkich Europejczyków i silnym impulsem dla demokracji lokalnej oraz prężnych samorządów, które muszą być kluczowym elementem odbudowy Ukrainy.

Bruksela, dnia 11 października 2022 r.

Vasco ALVES CORDEIRO

*Przewodniczący
Europejskiego Komitetu Regionów*

⁽⁶⁾ <https://www.president.gov.ua/en/news/u-prisutnosti-prezidenta-pidpisano-memorandum-z-eurocities-s-77165>